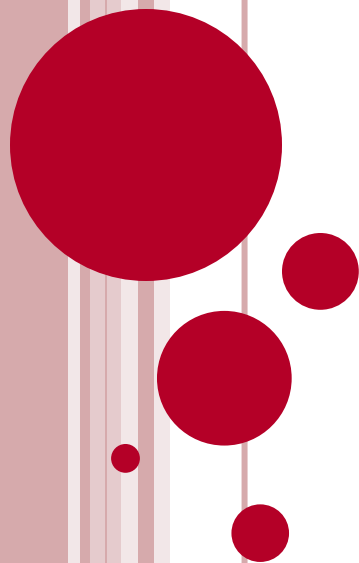

DAŇOVÝ PROCES V

Finanční právo procesní

Petra Snopková

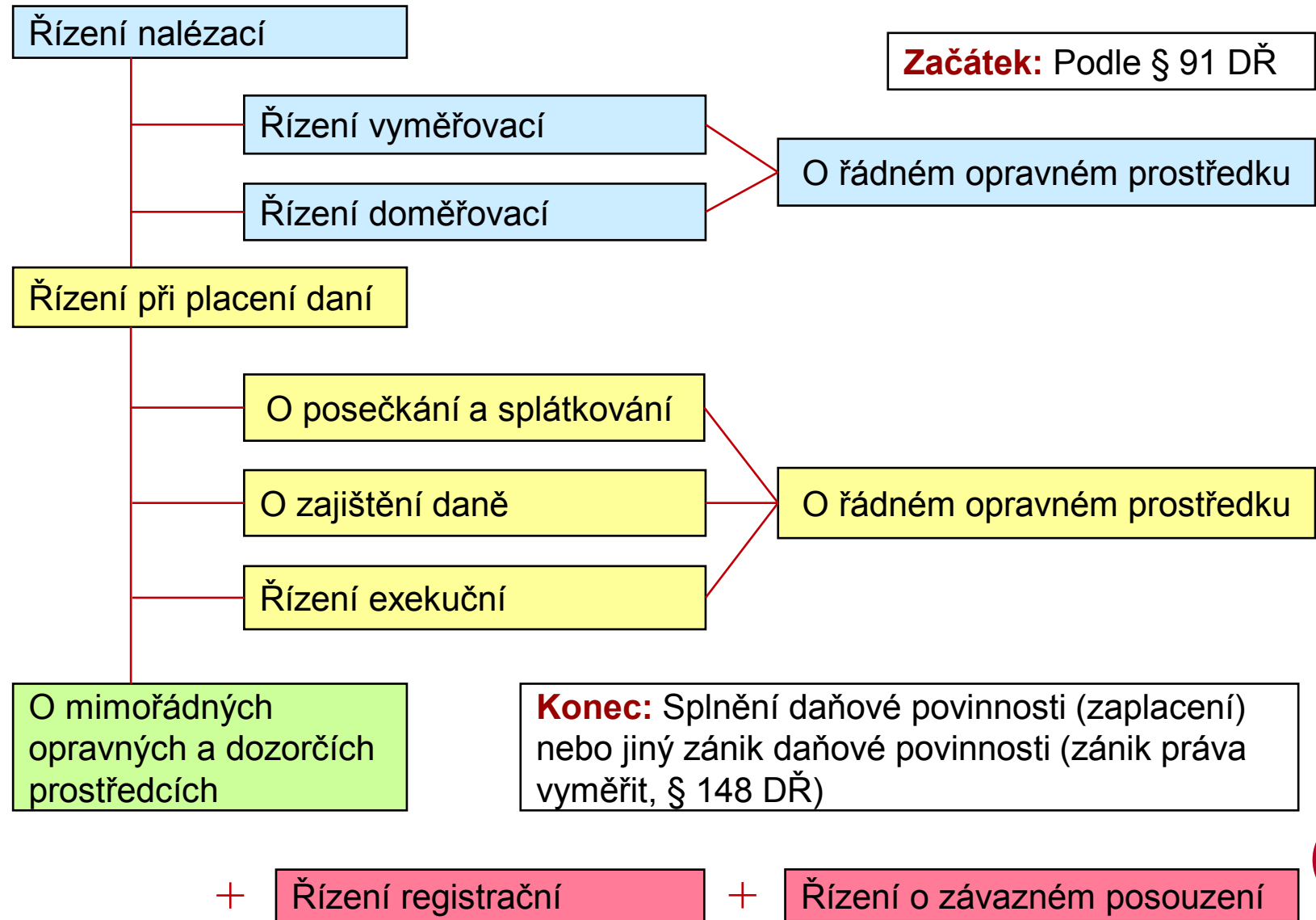
Michal Liška

OSNOVA

1. Placení daní
 - a) Evidence daní
 - b) Nedoplatek, přeplatek
 - c) Posečkání
 - d) Lhůta pro placení
2. Prominutí daně a příslušenství daně

DAŇOVÉ ŘÍZENÍ (§ 134 DŘ)

1.

PLACENÍ DANÍ

EVIDENCE DANÍ

- **Předmětem evidence daní** – zaznamenávání vzniku, stanovení, splnění, popřípadě jiného zániku daňových povinností, a z toho vyplývajících přeplatků, nedoplatků a případných převodů
- Evidenci daní vede správce daně
- Údaje jsou evidovány na **osobních daňových účtech (ODÚ)**
 - Vedeny pro jednotlivé daňové subjekty odděleně za každý druh daně
 - Možnost dalšího členění jednotlivých druhů daně
 - **Kreditní strana ODÚ** – platby a vratky
 - **Debetní strana ODÚ** – předpisy, odpisy a jejich opravy

DEPOZITNÍ ÚČTY

- Slouží k následnému převodu na ODÚ v případě
 1. **Vymožené částky** (všemi způsoby vymáhání dle § 175 DŘ, tj. včetně insolvence)
 2. **Zajištěné částky** (ke dni zániku účinnosti zajišťovacího příkazu)
 3. **Úhrad z insolvenčního řízení** (zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, insolvenční zákon)
 4. **Dobrovolně uhrazené částky** v souvislosti s vyrozuměním podle § 153/3 DŘ
 5. **Ručení u daně z přidané hodnoty**

ÚHRADA DANĚ

- **Uhrazovací postup** spočívá na těchto principech
 - Priorita úhrady daně před jejím příslušenstvím a staršího nedoplatku před mladším
 - Vymoženou částku lze použít pouze na vymáhané nedoplatky
 - **Vymáhaný nedoplatek** = nedoplatek, ohledně něhož je realizován některý ze způsobů vymáhání dle § 175 DŘ
 - Vydán exekuční příkaz při daňové exekuci, podána přihláška do veřejné dražby či insolvenčního řízení, podán návrh k vymáhání soudu nebo soudnímu exekutorovi
 - **Vymožená částka** = částka získaná (pouze!) výše zmíněnými způsoby vymáhání, tj. nedobrovolnou úhradou
 - Nikoli částka získaná úhradou provedenou daňovým subjektem po nařízení exekuce, tj. dobrovolnou úhradou (jde sice o úhradu do jisté míry vynucenou okolnostmi, ale stále jde o volní rozhodnutí daňového subjektu)

POŘADÍ ÚHRADY DANĚ

- **Pořadí úhrady dobrovolné platby na ODÚ**
 - 1) Nedoplatky na dani a splatná daně
 - 2) Nedoplatky na příslušenství daně
 - 3) Vymáhané nedoplatky na dani
 - 4) Vymáhané nedoplatky na příslušenství daně
- **Úhrada daně vymožené jednotlivými způsoby vymáhání** → úhrada nedoplatků u daného správce daně
 - 1) Nedoplatky na dani vymáhané daným způsobem vymáhání
 - 2) Nedoplatky na příslušenství daně vymáhané daným způsobem vymáhání

NEDOPLATEK

- DŘ definuje užívaný pojem **nedoplatek** jako
 - 1) Částka daně, která není uhrazena a uplynul již den splatnosti této daně
 - 2) Neuhrazené příslušenství daně, u kterého již uplynul den splatnosti
 - 3) Neuhrazená částka zajištěné daně
- Nedoplatek = **daňový dluh** daňového subjektu → tomu odpovídá splatná daňová pohledávka příslušného veřejného rozpočtu
- DŘ deklaruje **zánik nedoplatku**, a to uplynutím lhůty pro placení daně → fakticky význam zejména pro evidenci daní

VYROZUMĚNÍ O NEDOPLATKU

- **Vyrozumění o nedoplatku (§ 153/3 DŘ)**
 - Správce daně může vhodným způsobem vyrozumět daňový subjekt o výši nedoplatku a upozornit jej na následky spojené s vymáháním
 - Vyrozumění u malých nedoplatků
 - **Vždy** musí být vyrozumění před vydáním ručitelské výzvy

PŘEPLATEK

- **Přeplatek** = částka, o kterou úhrn plateb a vratek na kreditní straně ODÚ převyšuje úhrn předpisů a odpisů na debetní straně ODÚ
- **Vratitelný přeplatek** = přeplatek, který prošel tzv. testem vratitelnosti

TEST VRATITELNOSTI

- „**Test vratitelnosti**“ → přeplatek se započte nejprve na
 - 1) Úhradu daně splatné do 10 dnů na ODÚ, kde je přeplatek evidován**
 - 2) Nedoplatky téhož daňového subjektu na jiných ODÚ u téhož správce daně (přednostně náklady řízení, pak postup dle § 152/1 DŘ)**
 - 3) Nedoplatky téhož daňového subjektu u jiného správce daně, jenž o něj požádal před vystavením příkazu k vrácení daňovému subjektu**
 - Jiným správcem daně třeba rozumět nejen finanční úřady, ale též celní úřady, obce, soudy atd. (vč. dělené správy)

→ **zůstatek = vratitelný přeplatek** ←

VRATITELNÝ PŘEPLATEK

- **Vratitelný přeplatek (VP) správce daně**
 - a) Vrábí ve lhůtě stanovené zákonem
 - b) Vrábí ve lhůtě 30 dnů od obdržení žádosti, pokud je $VP > 100,00$ Kč (výjimečně lze i nižší)
 - c) Vrábí ve lhůtě 30 dnů od dosažení částky 100,00 Kč do 60 dnů od obdržení žádosti
 - Limit je třeba vztahovat v rámci jednoho ODÚ, limit platí i pro převody
 - ↓
 - d) Na základě žádosti daňového subjektu převede na úhradu
 - Nedoplatku daňového subjektu u jiného správce daně nebo
 - Nedoplatku jiného daňového subjektu u téhož nebo jiného správce daně
 - e) Převede do příslušného rozpočtu, není-li do 6 let o něj požádáno (VP zaniká!)
- **Pozdě vrácený přeplatek = úrok z přeplatku!**

POSEČKÁNÍ

- Posečkání je tradiční, nenárokový instrument umožňující odsunout celou nebo postupnou úhradu daně, aniž by se tak daňový subjekt vystavoval riziku exekuce svého majetku
- Posečkání zahrnuje
 1. **Posečkání úhrady daně**
 2. **Rozložení úhrady daně na splátky**
 - Posečkaná částka **nepřestává být nedoplatkem** (tj. nejde o posunutí dne splatnosti!)
- Posečkat lze
 1. **Na žádost** daňového subjektu, nebo
 2. **Z moci úřední**

DŮVODY PRO POVOLENÍ POSEČKÁNÍ

- **Důvody** pro povolení posečkání
 - a) Pokud by neprodlená úhrada znamenala pro daňový subjekt vážnou újmu,
 - b) Pokud by byla ohrožena výživa daňového subjektu nebo osob na jeho výživu odkázaných,
 - c) Pokud by neprodlená úhrada vedla k zániku podnikání daňového subjektu, přičemž výnos z ukončení podnikání by byl pravděpodobně nižší než jím vytvořená daň v příštím zdaňovacím období,
 - d) Není-li možné vybrat daň od daňového subjektu najednou, nebo
 - e) Při důvodném očekávání částečného nebo úplného zániku povinnosti uhradit daň

ROZHODNUTÍ O POSEČKÁNÍ

- O žádosti daňového subjektu o posečkání s úhradou daně či o rozložení úhrady daně do splátek rozhoduje správce daně **rozhodnutím** → lze se odvolat
- **Lhůta pro vydání rozhodnutí** o posečkání – 30 dnů ode dne podání žádosti
- **V rozhodnutí o posečkání** správce daně
 - Stanoví dobu posečkání
 - Případně jej může vázat i na další podmínky
- Je nutné odůvodnit i kladné rozhodnutí o posečkání
- Posečkání nesmí být povoleno na dobu delší, než je lhůta pro placení daně

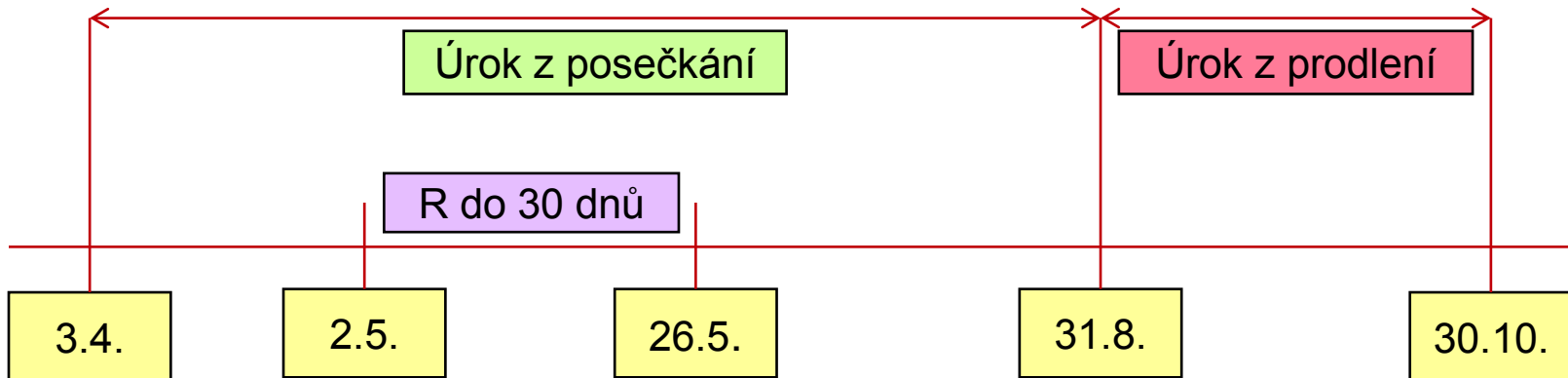
STANOVENÍ PODMÍNEK POSEČKÁNÍ

- Povolení může být vázáno na další **podmínky**
 - Základní podmínkou je splnění platební povinnosti po uplynutí stanovené doby posečkání, resp. plnění splátkového kalendáře
 - „Další“ podmínkou může být stanovení např. povinnosti dodržovat platební morálku u novějších daňových povinností
 - Dnem nedodržení podmínek pro posečkání **pozbývá** rozhodnutí o posečkání **účinnosti** (= neúčinnost ex nunc)

POSEČKÁNÍ – ÚROKY

- Po dobu posečkání = **úrok z posečkané částky**
 - Roční výše repo sazby stanovené Českou národní bankou (platná pro první den příslušného kalendářního pololetí) zvýšená o 7 procentních bodů
 - Daňovému subjektu nevzniká po dobu povoleného posečkání povinnost platit úrok z prodlení (→ daňový subjekt platí poloviční úrok!)
- Platební výměr na úrok vydá správce daně bezodkladně po skončení posečkání
- Úrok z posečkané částky se nepředepíše, nepřesahuje-li 100,00 Kč
- V případě porušení podmínek posečkání = **úrok z prodlení**

PORUŠENÍ PODMÍNEK POSEČKÁNÍ

- 3.4. splatnost daně z příjmů
- 2.5. podána žádost o posečkání úhrady daně
- 26.5. správce daně povolil posečkání s úhradou zpětně od 2.4.
- 31.8. daňový subjekt porušil podmínky stanovené v rozhodnutí
- 30.10. zaplacení posečkané daně

POSEČKÁNÍ – PŘEHLED

Posečkání =

- Posečkání úhrady daně
- Rozložení úhrady daně na splátky

Posečkat lze

- Na žádost daňového subjektu
- Z moci úřední

Podmínky pro povolení resp. rozhodnutí z moci úřední

Posečkání lze povolit i zpětně (nejdříve ode dne splatnosti)

Lhůta pro vydání rozhodnutí → **do 30 dnů ode dne podání žádosti**

Podmínky v rozhodnutí

Správce daně stanoví v rozhodnutí dobu posečkání + příp. další podmínky →

Daňový subjekt podmínky nedodrží →

Dnem nedodržení podmínek **pozbývá rozhodnutí o povolení posečkání účinnosti**

Úrok z posečkané částky

Za dobu posečkání (i v případě nedodržení podmínek do data porušení podmínek)

Upuštění od předepsání úroku (§ 157 odst. 7 DŘ ve znění DŘ do 31. 12. 2014)

ODPIS NEDOPLATKU PRO NEDOBYTNOST

- Správce daně **odepíše**
 - a) Nedobytný nedoplatek, tj.
 - Bezvýsledně vymáhaný nedoplatek
 - Nedoplatek, jehož vymáhání by zřejmě nevedlo k výsledku
 - Nedoplatek, u něhož by náklady na vymáhání převyšovaly výtěžek
 - b) Nedoplatek, jehož vymáhání je spojeno se zvláštními nebo nepoměrnými obtížemi
- Neznamená to zánik nedoplatku → nedoplatek (= **pohledávka** veřejného rozpočtu) **nadále trvá**
 - Zánik nedoplatku → uplynutím lhůty pro placení daně

NÁMITKA PROTI ÚKONU PŘI PLACENÍ DANĚ

- Osoba zúčastněná na správě daní brojí proti úkonu správce daně provedenému při placení daní (k úkonu **není vydáno rozhodnutí**)
- **Lhůta pro podání** – do 30 dnů ode dne, kdy se o úkonu dozvěděla
- Správce daně námitku posoudí a rozhodne o ní
 - 1) **Vyhoví v plném rozsahu** → napadený úkon zruší; rozhodnutí neodůvodňuje
 - 2) **Vyhoví částečně** → napadený úkon změní nebo zjedná nápravu jiným způsobem
 - 3) **Nevyhoví** → námitku rozhodnutím zamítne
- Proti rozhodnutí o námitce se **lze odvolat**

LHŮTA PRO PLACENÍ DANĚ

- **Označení** časového úseku, ve kterém je možné realizovat dobrovolnou i nedobrovolnou úhradu daně
- Lhůta **prekluzivní** → jejím uplynutím zanikne právo nedoplatek vybrat, zajistit i vymáhat
- **Délka** lhůty pro placení daně
 - Základní – **6 let**
 - Maximální – **20 let**
 - U nedoplatku zajištěného zástavním právem zapisovaného do veřejného registru – **30 let** od zápisu
- Jednoznačně vymezený **počátek** jejího běhu
 - U daní vyměřovaných = okamžik splatnosti
 - U daní doměřovaných = okamžik náhradní splatnosti

PŘERUŠENÍ BĚHU LHŮTY PRO PLACENÍ DANĚ

- Úkony **přerušující** lhůtu (šestiletá lhůta běží znovu od daného okamžiku)
 - 1) **Zahájení exekučního řízení** (nejen dle DŘ ale i jiného zákona!)
 - Nutno vztáhnout na exekuční řízení zahajované podle exekučního řádu, ale též na zahájení výkonu rozhodnutí podle OSŘ (byť tento postup není explicitně nazván exekučním řízením)
 - 2) **Zřízení zástavního práva**
 - 3) **Oznámení rozhodnutí o posečkání**
- Neformální vyrozumění o nedoplatku (§ 153/3 DŘ) nemá na běh lhůty vliv

STAVĚNÍ BĚHU LHŮTY PRO PLACENÍ DANĚ

- Lhůta se **staví** po dobu
 - 1) **Vymáhání daně soudem nebo soudním exekutorem**
 - 2) **Přihlášení daňové pohledávky do insolvenčního řízení nebo do veřejné dražby**
 - 3) **Daňová exekuce srážkami ze mzdy**
 - Je zohledněna skutečnost, že proces srážek ze mzdy může být vzhledem k nedotknutelnosti základní částky mzdy realizován v delším časovém úseku
 - 4) **Dožádání mezinárodní pomoci při vymáhání**

PLATBA DANĚ

- Daň se platí **v české měně**
 - Platba poukázána v cizí měně → správce daně ji zaeviduje na ODÚ daňového subjektu ve výši, v jaké mu byla připsána na účet v české měně
 - V zahraniční měně lze platit pouze bezhotovostně (či šekem)
 - K přepočtu se v praxi použije aktuální kurz České národní banky

ZPŮSOBY PLATBY DANĚ

o Způsob platby daně

- 1) Bezhotovostní převod z účtu (na příslušný účet správce daně)
- 2) V hotovosti
 - a) Prostřednictvím poskytovatele platebních služeb nebo poštovním poukazem (na příslušný účet správce daně)
 - b) Úřední osobě k tomu oprávněné (max. 500 000,00 Kč / jeden daňový subjekt / jeden správce daně / jeden kalendářní den)
 - c) Šekem
 - d) Daňovému exekutorovi (platba při daňové exekuci)
 - e) Oprávněné úřední osobě (platba pořádkové pokuty)
- 3) Kolkovými známkami (podrobnosti stanoví vyhláška)
- 4) Přeplatkem na jiné dani (viz § 154 až 155 DŘ)

URČENÍ PLATBY

- Daňový subjekt je **povinen uvést, na jakou daň je platba určena**
- Platba bez dostatečného označení → **výzva** daňovému subjektu **k určení platby**
 - Daňový subjekt na výzvu
 - Reaguje → správce daně zaeviduje na určenou daň
 - Nereaguje → správce daně určí daň, na níž platbu zaeviduje
- **Účet nejasných plateb**
 - Platby bez dostatečného označení
 - Platby s nejednoznačně identifikovaným daňovým subjektem
 - → není-li platba identifikována do 6 let → příjem veřejného rozpočtu
- Správce daně **přijme každou platbu daně** (i když není provedena daňovým subjektem)

VRÁCENÍ PLATBY

- Obecně **není přípustné vrátit** platbu tomu, kdo ji učinil za daňový subjekt
- Správce daně vrátí **pouze platbu provedenou zřejmým omylem**
 - 1) Na žádost poskytovatele platebních služeb nebo provozovatele poštovních služeb
 - 2) Na žádost osoby, která provedla úhradu za daňový subjekt
 - Nutnost prokázat zřejmý omyl a zároveň nesmí mít nedoplatek na svém ODÚ
- Žádost musí být podána nejpozději v den, kdy byla platba připsána na účet správce daně → v případě zmeškání lhůty pouze pokud nebyl vznikuvší vratitelný přeplatek dosud vrácen nebo použit na úhradu jiného nedoplatku (do výše vratitelného přeplatku)

DEN PLATBY

- Za den platby se považuje
 - 1) **Den připsání platby na účet správce daně** (u platby prováděné poskytovatelem platebních služeb nebo provozovatelem poštovních služeb)
 - 2) **Den převzetí platby úřední osobou** (u platby prováděné v hotovosti u správce daně)
- Platba prováděná **poštovním poukazem**
 - Provozovatel poštovních služeb platbu předá do 2 pracovních dnů poskytovateli platebních služeb k provedení převodu na účet správce daně

2.

PROMINUTÍ DANĚ A PŘÍSLUŠENSTVÍ DANĚ

PROMINUTÍ – OBECNĚ

- **Obecná ustanovení o řízení ve věci prominutí**
 - Zakotvení pravomoci prominout **zcela** nebo **částečně** daň nebo příslušenství daně, a to na základě žádosti či z moci úřední
 - K prominutí může dojít od vzniku daňové povinnosti **do uplynutí lhůty pro placení daně**
 - Proti rozhodnutí ve věci prominutí daně nebo příslušenství daně **nelze uplatnit** opravné prostředky
- **Speciální úprava**
 - § 101k zákona o dani z přidané hodnoty → promíjení pokut za nepodání kontrolního hlášení

PROMINUTÍ – PŘÍSLUŠENSTVÍ DANĚ

a) Prominutí penále

- V případě uhrazení daně
- Možnost prominout penále až do 75 % penále
- Lhůta pro podání – 3 měsíce od právní moci rozhodnutí

b) Prominutí úroku z prodlení či posečkání

- V případě uhrazení daně
- Možnost zcela nebo zčásti prominout úrok v případě existence ospravedlnitelného důvodu
- Při posouzení rozsahu → zda ekonomické a sociální poměry daňového subjektu zakládají tvrdost uplatněného úroku

PROMINUTÍ – SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

- **Společná ustanovení** k prominutí daně nebo příslušenství
 - Při posouzení žádosti se **zohlední četnost porušování povinností**
 - Prominout **nelze**, pokud daňový subjekt nebo osoba, která je členem jeho statutárního orgánu, v posledních 3 letech závažným způsobem porušil daňové nebo účetní právní předpisy

HROMADNÉ PROMINUTÍ

- **Hromadné prominutí daně nebo příslušenství daně**
 - Ministr financí může z moci úřední zcela nebo částečně prominout
 - a) Z důvodu nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů, nebo
 - b) Při mimořádných, zejména živelných událostech
 - Promítají se všem daňovým subjektům, jichž se důvod prominutí týká
 - Oznamuje se zveřejněním ve Finančním zpravodaji

**DĚKUJEME ZA
POZORNOST**

